

17.7.19

לא יודע מה זה "ספרות"

האיש מחנות הספרים שדיברתי אתו בטלפון על השקה שאל אם השירים שלי ציוניים. לקח לי רגע לענות: – בעצם, כן. ואז הוא אמר – אז לא, וניתק

חמוטל לא יודע מה זה "ספרות", בשום שפה. הוא בן שתיים-עשרה. אבל נראה כמו בן שבע או שמונה, וגם קולו דקיק כמו של ילד קטן. יש לו משקל פי שמש עם זוגיות כהות צבעונית, יש לו טלפון נייד, יש לו מכל המצנן, והוא מדבר עברית שמאפשרת לו להיות מתורגמן בין אביו לנהגת המכונית האדומה, לתת לה הוראות נסיעה ולשאול אותה כל מיני שאר לות. כגשם זלעפות שבקושי מאפשר לראות את הדרך אני נוסעת דרך גילה בכביש בגין למחסום 300. בדרך מוחמד מתקשר ומודיע לי שאני צריכה לפגוש אותם לא במחסום אלא בכניסה מגילה לבית צפאפה. הוא מסר ביר לי איך לפנות ימינה לבית לחם ואחר כך לעשות פנייה אחורנית, לחזור לגילה ולחכות לו ולאביו ליד מסעדה שמעולם לא שמעתי את שמה.

כשאני מגיעה מתברר שאין שם מקום לחנות. אני עומדת במקום אסור וכל נהגי המשאיות הכבדות שיוצאים מבית צפאפה לגילה צופרים נגדי ככל כוחם. מבעד למסך הגשם הסוחף אני רואה סוף-סוף את מוהד מד עם משקפי השמש היפים שלו הוצה את האוטוסטרדה של גילה, מתפתל בין המכרי ניות, ידו נתונה בכף ידו של אביו ומושכת אותה אחריו. כרגיל, הוא מתיישב מאחור, אביו לידי, אנו מכרכים זה את זה בשלום ואני מתחילה לנהוג לבית החולים שערי צדק בכביש בגין, שמוביל לשם בוזיוות דרך קניון מלחה.

מוחמד הוא אחד מהילדים הפלסטיים נים שמגיעים לירושלים מחברון, שכסם, ג'נין או מכפרים סמוכים כדי לקבל טיפול בדיאליוזה בבתי חולים – בעיקר להרסה עין כרם, שערי צדק ואוגוסטה ויקטוריה

– שמקבלים מהרשות הפלסטינית תשלום על הטיפול. נהגים ישראלים מתנדבים – יהודים, מוסלמים ונוצרים – מסייעים אותם ואת הוריהם מהמחסומים אל בתי החולים ובחורה פעם, פעמיים או שלוש בשבוע, כדי לחסוך להם את המאמץ וההוצאות של הנסיעות הללו. הנהגים הישראלים הצ" טרפו לארגון בשם Humans Without Borders, שמסייע לפלסטינים לקבל טיפול רפואי מסוגים שונים (בעיקר הקר" גות וכימותרפיה) בבתי חולים שונים ביישראל – גם תל השומר, איכילוב, שניידר, ביילינסון והמכ"ם.

מתנדבי הארגון בתוך בית החולים רואים להקל על המשפחות את התקשורת ואת תקופת האשפוז. קורה שהם ממש מציי לים חיי ילדים. בזכותם קורה שבית החור לים מעניק למשפחה ללא תשלום מכשיר דיאליוזה ביתי, אבקת חלב וכדומה. ראשי הארגון מארגנים אירועים משותפים למת" נדבים, ימי כיף משותפים לילדים החולים ומשפחותיהם בישראל, ביקורי ישראלים אצל משפחות פלסטיניות שילדיהן מתו, סיוע כספי להורה שתורם כליה לילד בת" קופת החלמה שלו מהניתוח, ועוד.

אני לא מכירה את הנהגים המתנדבים האחרים. לארי לסטר, לשעבר כתב שיווקי של חברות הייטק קטנות, שולח לי כל שבוע במייל לוח מסודר המכיל שמות של ילדים, טלפונים, יעדים ושעות, ואני מקי ליקה כדי לבחור את הנסיעה שלי. לארי אומר שבירושלים יש בין המישים לשיי שים מתנדבים ומתנדבות (בערך חצי חצי), רובם אקדמאים, הרבה מורים, ביניהם שני פלסטינים מבית צפאפה (הם לא באים לאירועים המשותפים כדי לא לעורר השד

שהם משתתפים בנורמליזציה). רוב המת" נדבים הם גמלאים, אבל יש גם כחמישה-עשר צעירים יחסית.

איך הילדים והוריהם מגיעים ממקום המגורים שלהם למחסום? לארי מהסס מעט ואז מסביר: ברשות יש עמותה של מתנד" בים בשם Green Land Society for Development, שמטרתה לסייע לפ" לסטינים בתחום הנריאות, כולל הסעות. כשפתחתי את האתר באינטרנט ראיתי באמת בחו"ת דף הבית תמונה של רכב מס" חדי ואשה פלסטינית עטופה שחודרים מכף רגל ועד ראש מצולמת מגבה צוערת אליו. המלה ישראל לא נזכרת באתר הזה, כמוכ, ואולי רצוי לא לדבר על זה יותר מדי, אומר לארי.

סיפרתי ללארי שכל עותקי ספר השירים שלי, שתורגם לערבית על ידי נעים ערידי ויצא לאור בקהיר ב-2010, הגיעו לירושלים בעזרת השגרירות ברואר הדיפלומטי דרך אילת, כי במצרים הנויות ספרים לא מוכרות ספרות ישראלית שאינה אנטי-ציונית. האיש מחנות הספרים "יאפא" ביפו, שדיברתי אתו בטלפון על השקה, שאל אם השירים שלי ציוניים. מכיוון שלא חשכתי על זה עד אותו רגע, לקח לי רגע לענות: – בעצם, כן. ואז הוא אמר – אז לא, וניתק. ב-Book Store Educational, זאת, קיבלו את הספר בשמחה, קראו אותו, התפעלו ממנו, אבל הסבירו לי שאין מצב להשקה. – אנחנו צריכים להתפרנס, נאמר לי בקול מתנצל.

בדרך ל"שערי צדק" מוחמד שאל אותי מה העבודה שלי. אמרתי לו שאני מלמרת ספרות. – ספרות? ספרות? הוא לא ידע מה זה.